

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 22 (180)

30. mail 1925 a.

V. aastakäik.

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas " 500.—
 veerandaastas " 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende
 ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas " 400.—
 veerandaastas " 200.—
 Üksik number maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103

Kuulutuste hind:
 1/1 lehek. Mk. 4000.— || 1/4 lehek. Mk. 1000.—
 1/2 " " 2000.— || 1/8 " " 500.—
 1/3 " " 1350.— || 1/16 " " 250.—
 Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.
 Adressi muutmise 30 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) J. Kaiv, Politsei õigused ja kohused tulekaitse alal. 2) O. Angelus, Tapmine kiimastusest. 3) New-Yorgi politseikongress 4) „Seltskond“ ja advokaadi kohus. 5) E. Engelbrecht, Kriminaal-kinolint. 6) Ametlik osa. 7) Esperanto alalt. 8) Väljamaalt. 9) Kuulutused.

Politsei õigused ja kohused tulekaitse alal.

J. Kaiv.
 (Lõpp.)

Eelpool käsitlesime politsei ülesandeid tulekindla seisukorra alal üldse ning tule-
 tõrje üle järelvalve suhtes. Käesolevas
 osas vaatleme politsei ülesandeid otseko-
 he tuleõnnetuse puhul. Määrused, mis
 määravad politsei ülesandeid tuleõnnetu-
 se korral, sisalduvad peaaesialikult tule-
 tõrje ning heakorra ja julgeoleku seadus-
 tes.

Politsei ülesanded tuleõnnetuse puhul
 on kahte liiki: korra alalhoidmine ning
 tulekustutamise tegevuse juhtimine.

Korrapidamise suhtes tuleb talitada ül-
 dise korra järele. Erilistest otsekohe tule-
 õnnetuste juures korrapidamise kohta käi-
 vatest määrustest võiks siin ette tuua ai-
 nult heak. ja julg. s. § 214. mille järele lin-
 nades keelatakse tulekahjudele koonduda
 ainult uudishimu tõttu. Tuleõnnetuskohia

ümber paigutatud vahtide ülesandeks on
 valvata, et keegi, ei sõjaväelane ega liht-
 isik, sissepoole ahelikku ei pääseks. See
 on selleks, et hõlbustada tuletõrjujate te-
 gevust. Kuid teiselt poolt aitab see tule-
 õnnetustele ruttavate pikanäpumeeste te-
 gevust takistada.

Politsei ülesandeks on valvata, et tules-
 päästetud varandused saaksid hoitud var-
 rastamise ja riikkumise eest (Üld. kub.
 asut. sead. § 736). Linnades võib äärmisel
 tarvidusel tuleõnnetuskohalt asjade ära-
 viimiseks tarvitada voorimehi, kes seda
 on kohustatud tegema ilma tasuta (heak.
 ja julg. s. § 215).

Üks esimestest nõuetest on, et politsei
 peab tundma alarmeerimise viisi, et või-
 malik oleks tulekahjust teada anda. Sise-
 ministri juhtnõoides tuletõrje üle järel-

valve teostamise kohta on alarmeerimise viiside tutvustamine elanikkudele kohalikkude omavalitsuste kohuseks tehtud. Kuid loomulik, et üldise heakorra kaitse mõttes ka politsei alarmeerimise viiside järele peab valvama.

Niipea, kui politsei tulekahju märkab või sellest temale teatatakse, peab ta sellest muidugi kohe teatama tuletõrjele.

Kohtadel, kus tuletõrje komandot ei ole ehk see kohale ei ole ilmunud, käsutab elanikke tulekustutamiseks kokku ja juhatab kustutamist kuni komando ilmumiseni kohaliku politsei või vallavalitsuse esitaja selle järele, kumb neist enam kohal (tulet. s. § 20).

Tuletõrje seaduse § 19 järele on tulekahju kustutamise või seisma panemise otstarbel tuletõrje komando meeskonnal oma ühise juhataja korraldusel ja osakonna juhataja juuresolekul õigus: kõikidesse ruumidesse ja majadesse, mida tuli ähvardab, ilma takistusega sisse minna ja tarvilisi korraldusi teha, võimalikult arvesse võttes varanduse omaniku näpunäiteid, kes kohal: üldtarvitamiseks sulutud teid ja läbikäike avada ja tarvitada; kasutada kõiki tulekahju lähedal olevaid veevärke ja vee hoiukolhti majades kui ka lahtistes kohtades, niisama ka eraisikute päralt olevaid vahendid, mis tulekustutamiseks hädasti tarvilikud.

Kuna eelpoolnimetatud paragrahvi (§ 20) järele politsei tuletõrje puudumisel kustutustööd juhatab, siis peab oletama, et tal kustutamise juures samad õigused, mis tuletõrje komando juhatajal, ning kokkukäsutatud elanikkudel samad õigused, mis tuletõrje meeskonnal. Seda kinnitab ka veel see asjaolu, et ettetoodud paragrahvi teise lõike järele on politseiülemaale või tema asemikule õigus antud palju tähtsamateks korraldusteks, kui ähvardatud hoonesse sissetungimine jne. Nimelt antakse korraldused mittepõlevate hoonete või nende osade mahalõhkumiseks tule laialilagunemise ärahoidmise otstarbel politseiülema või tema asemiku nõusolekul, kui viimane kohal on.

Mahalõhkumiste kohta on seatud nõue, et seda korraldataks, kui selleks tungiv tarvidus. Kuna siin mingisuguseid lähemaid piire ei ole seatud, siis on oleb tarviduse otsustamine puht politsei äranägemisest.

Politseil on tuleõnnetuse puhul õigus abi nõuda esimeses järjekorras tuletõrje

komandolt, ümbruskonna elanikkudelt ning sõjaväelt.

Abiandmine tulekahju korral kohalikus tuletõrje piirkonnas, aga tarviduse korral ka väljaspool seda piirkonda on tuletõrjele sunduslik (tulet. s. § 12).

Politsei ülemaal või tema asemikul või nende puudumisel tuletõrje juhatajal enesel on õigus suurema tulehädadohu korral teiste omavalitsuste piirkondades asuvaid tuletõrje komandosid tarvilikul arvul appi kutsuda (§12).

Tulekahjudele on selles suhtes võrrastatud ka loodusjõulised ja teised suuremad õnnetused, mil puhul politsei ka tuletõrje abi võib nõuda (§ 14).

Järgmise abiandjana nimetasime ümbruskonna elanikke.

§ 16 ütleb: Kui tuletõrje, politseiiline ja sõjaväeline jõud küllaldane ei ole suurema tulehädadohu ja kahju kõrvaldamiseks, on kohustatud tulekustutamisest ja abiandmisest osa võtma politsei korraldusel ja juhatusel elanikud 20—50 aasta vanaduses.

Viimast ettetoodud paragrahvist paistab, nagu tohiks elanikke ainult siis kokku käsutada, kui selgub, et tuletõrje, politseiiline ja sõjaväeline jõud küllaldane ei ole tuleõnnetusele piiri panemiseks. See järjekord on mõeldav muidugi seal, kus sõjaväeosa koht peal.

Kuid vaevalt on usutav, et seadusandja seda korda maksma tahtis panna ka seal, kus sõjaväelist jõudu otsekohe käepärast ei ole. Seal tuleb igatahes esimeses järjekorras kasutada olevad võimalused, s. o. tuletõrje komandod ja kohalikud elanikud. Seda oletust kinnitab ka see, nagu meie sama seaduse eelpool ettetoodud paragrahvist (§ 20) nägime, on politseil õigus elanikke tulekustutamisele kokku käsutada isegi juba enne tuletõrje komando kohale jõudmist.

Piirkonda, mille elanikke võib tuleõnnetuskohale käsutada, ei ole seaduses ette nähtud. Küll on need ära määratud metsade, soode või rabade põlemisel, kus ümberkaudsed elanikud on kohustatud ilmuma tulekustutamise tööle, kaasa võttes laibaid, kirvleid või teisi tulekustutamiseks tarvisminevaid abinõusid; 15 kilomeetrisel piirkonnas. Kuna viimast liiki tuleõnnetused suure ulatusega ning tähtsamad, siis peab oletama, et nimetatud piirkond on mõeldud maksimaalsena, kust võib elanikke kokku käsutada.

Mis puutub sõjaväe väljakutsumisse tu-

lekustutamise otstarbel, siis on see ette nähtud kodanliste võimude poolt nõuetava kaitseväelise kaasabi andmise seaduses („R. T.“ nr. 33/34 — 1923 a.).

Kaitseväe osasid võib abiks kutsuda äärmistel kordadel, kui politseiilised kaitseabinõud nende kõrvaldamiseks küllaldased ei ole.

Kaitseväe osa abikskutsumise õigus on siseministril ning linna- ja maakonna politseijülemal. Kaitseväe osade saatmist ühest maakonnast teise võib nõuda ainult siseminister. Tähtendatud ametvõimud pööravad nõudmisega kaitseväe abisaamiseks vastava garnisoni või väeosa ülema poole, kui kohta peal alalist garnisoni ei ole.

Kaitseväe abikskutsumisest teatavad politseijülemad siseministrile (§ 4).

Kaitseväeosade abiksnõudmine avaldatakse kirjalikult. Juhtumistel, mil viivitada ei saa, võib nõudmist avaldada ka muul viisil, kuid nii, et garnisoni või väeosa ülem oleks selgusel, et nõudmine on selle isiku poolt, kes selleks õigustatud, et garnisoni või väeosa ülemaal täpisealt teada oleks, kuhu tema väeosa peab saatma. Muul viisil avaldatud nõudmine korraldatakse kirjalikult viivitamata esimesel võimalusel, hiljemalt aga kuue tunni jooksul (§ 6).

Nõudmises peab tähendatud olema, mil põhjusel kaitseväeosa abi tarvilik, väeosa soovitatav suurus ja muud olukorda selgitavad andmed.

Kodanliste võimude korraldusel võib väeosasid määratud kohale saata küüdi korras, samuti ka raudteel ja laevadel. Kõik sõidu-, veoriistade ja laevade omanikud, eraasutused ja raudteed on kohustatud väeosasid nendele määratud kohale viima (§§ 7 ja 8).

Kodanlised ametvõimud peavad kohale ilmunud väeosa ülemale asia seisukorra ära seletama ja teatama ülesande, mis väeosale täitmiseks antakse. Politsei ei käsuta ise sõdureid, vaid pööravad kõigi nõudmistega abikstulnud väeosa ülema poole (§§ 11 ja 12).

Tulekahju juhtumistel peavad autode, hobuste ja teiste veoabinõude pidajad, nende hulgas ka riigi- ja omavalitsuse asutused, siseministri poolt välja antud sundmääruses ettenähtud korras oma veo- ja sõiduabinõusid ja hobuseid andma tuletõrje meeskonna ja tulekustutamise abinõude veoks (tulet. s. § 18).

Sellel alusel siseministri poolt 25. mail

1925 a. antud „Sundmääruse veo- ja sõiduabinõude andmise kohta tulekahjude, loodusjõuliste ja teiste suuremate õnnetuste korral“ p. 1 järele on tähendatud liikumisvahendite nõudmise õigus linnades ja alevites politseil, maal — vallavanemal, tema abidel, küllakümnikkudel ja politseil; samuti on õigus kohalikkude tuletõrje komandode peameestel ja jaoskondade juhatajatel ja nende abidel.

Tuletõrje meeskonna veoks on lubatud veo- ja sõiduabinõusid nõuda ainult siis, kui tarvis edasi toimetada suuremat hulka tuletõrjujaid.

Veo- ja sõiduabinõusid tuleb nende omanikkudelt või pidajatelt nõuda võimalikult kindlas järjekorras, et selle kohuse täitmine alati ei langeks mõne üksiku isiku kanda, mille tõttu see kohustus võiks muutuda mõnele liig koormavaks. Liikumisabinõude nõudmise lähema korra määrab, kui selleks tarvidus tekib, kohalik omavalitsus oma äranägemisel.

Veost osavõtnud sõidu- ja veoabinõude ja hobuste omanikkudele või pidajatele antakse liikumisabinõud nõudja ametmehe poolt kviitungid, mille vormi kinnitab kohalik omavalitsus. Kviitungite järele maksetakse omavalitsuste poolt liikumisabinõude tarvitamise eest tasu.

Nii tuletõrje seadus kui ka sundmäärus räägib tuletõrje meeskonna ja tulekustutamise abinõude veost. Võib tekkida küsimus, mis mõista tuletõrje meeskonna all: kas tuletõrjujaid või ka tulekustutamiseks kokku käsutatud elanikke. Kui seda võtta kitsamas mõttes, s. o. ainult tuletõrjujaid, siis ei jääks võimalust kokkukäsutatud elanikkude rutuliselt õnnetuskohale toimetamiseks võimalust tähendatud korras liikumisvahendid mu-retseda.

Pöördudes tuletõrje seaduse juure, näeme, et seal räägitakse peale tuletõrje meeskonna veel tuletõrje komandodest (§§ 9, 20, 27) ja tuletõrje komandode meeskonnast (§ 19). Kuna viimaste mõiste selge on ning tuletõrjujate koondusi tähendavad, siis peab oletama, et tuletõrje meeskonna mõiste laiem on ja sinna hulka ka tulekustutamisele käsutatud elanikud kuuluvad. Seda kinnitab ka see asjaolu, et tuletõrje komando puudumisel kokkukäsutatud elanikud politsei juhatusel tuletõrje komando ülesandeid täidavad. Järjekult peaks neil siis ka samad õigused olema.

Ka raudteed ja laevad on kohustatud

tulekahju korral võimaldama tuletõrje komandodele kiiret vedu ühest kohast teise. Samuti võib mendelt tulekahju korral, mis nende ligidal, abi nõuda (§ 22).

Politsei peal lasub kohustus iga ettetulnud tuleõnnetuse korral uurida, mil põhjusel tulekahju tekkinud, kas juhuslikult, ettevaatamatusest või ettekavatsetult, ning kõigist ette kanda siseministeeriumile (Vene ajal kubernerile. Heak. ja julg. s. § 216).

Sellega lõpetame politsei n. n. politseiliste ülesannete vaatlemise tulekaitse alal.

Kuid nagu teada, lasuvad politsei peal tulekahjude suhtes veel teised ülesanded. Seda nimelt siis, kui politsei märkab tuleõnnetuse põhjuste uurimisel süüteo tundemärke. Niisuguste ülesannete käsitlemine ei kuulu aga käesoleva kirjutuse raamidesse. Kuidas sarnastel juhtumistel talitada, on muuseas lühidalt tähendatud „Juhises politseiametnikkudele“ (v. lhk. 185).

Toome ainult lisana ühe saksa autori (Matthes) järele mõned tulesüütamise viisid, mis teatud määral huvitavad ning millele tundmine, võib olla, mõnedel juhtumistel aitab kergemini süüitegu avalikuks teha. Nagu varem selle lehe veergudel ilmunud kirjutused põletamiste kohta

Ameerikas näitavad, valitseb tulesüütamise alal kaunis suur leidlikkus. Allpool mõned rohkem tarvitatavast viisidest:

a) Põhjaga ülespoole paigutatud pudelis sisalduv väävelhape sööb lühikese aja jooksul korgi läbi ning tilgub keemilise segu peale, mis siis palavaks muutub ning põlema plahvatab.

b) Kastis sisalduv kergesti süttivaid aineid. Sinna paigutatud küünla läbipõlemisel süütuvad tähendatud ained. Ajamäär oleneb küünla pikkusest.

c) Seinakella teise pommiga alla paigutatakse väävelhappega täidetud klaastoru, nii et see pommi vajumisel teatud aja järele ümber läheb ning all oleva keemilise segu süütab.

d) Ärataja kella haamri külge on seotud tuletikk, nii et see siis, kui kell tärisema hakkab, tema peale paigutatud tikutoosi vastu hõõrdub ning süütub ja ühtlasi terve toosi ja lähedale paigutatud põleva materjaali süütab.

e) Läbi sellekohaselt paigutatud kingsepa klaasist valgustuspaalid, mis täidetud veega ning mis samuti mõjub, kui tuleklaas, tungivad päikese kiired süütavad sinna alla asetatud põlemismaterjaalid.

f) Süütamine süütenööri abil.

Tapmine kiimalusest.

Oskar Angelus.

„E. Politseilehes“ nr. 6 toob kirjatüki „Sunduslik kaitsemine kohtus“ autor M. L. oma väidete kinnitamiseks näitusena muuseas kahekoritse mõrtsuka Kaarel Leetberg'i süüiasja. Mõlemad Leetberg'i poolt toimepandud tapmised on analoogiliselt korda saadetud. Neiu Dagmar Sommer ja Alma Strauss said kuritegija poolt kägistatud ja peale selle vägistatud. Surmamise viis on mõlemil korral sama-sugune: Leetberg võttis siis, kui naisterahvad temale vastu panema ja appi hüüdma hakkasid, vöölt rihma, tegi silmuse ja viskas selle õnnetule ohvriks kaela. Mõlemal korral röövis Leetberg naisterahvaste surnukehad paljaks ning lõi saadud raha peale esimese kuriteo kordasaatmise Tallinnas lõbunaisterahvastega läbi, kuna teisel korral rahaga ja röövitud riietega koju sõitis. Tähendada tuleb siin veel, et Leetberg enne Sommer'i ja Strauss'i vägistamist juba kolm vägistamist varem oli toime pannud, kuid alaeal-

suse ning välitsuste vaheldumise tõttu oli tema igakord karistusest pääsenud. Viimaste kuritegude toimepanemise ajal oli Leetberg 22 a. vana. Teda mõisteti sõjaringkonna kohtu poolt surma. armuandmise palve Vabariigi Valitsusele jäeti tagajärjeta ning kohtuotsus viidi täide.

Leetberg'i kuritööd on tüübilised n. n. tapmised kiimalusest (Lustmord), mida eriti Saksa teadlased ja kriminalistid on viimasel ajal uurima hakanud, seda enam, et sarnaste tapmiste arv alatasa kasvab ning eriti on tõusnud peale maailmasõja lõppu. Mis on siis nüüd „tapmine kiimalusest“ ja milles seisavad teda iseloomustavad jooned?

Kõige pealt võib kiimalisest tapmisest ainult siis juttu olla, kui surmamise motiiviks oli haiglase suguhimu rahuldamine. Sellest aga peab üldiselt järeldama, et seda kuritegu ei saa kvalifitseerida kui kavatsatud tapmist, vaid et tegemist on N. s. § 1455 teises jaos ette nähtud kuriteoga.

Ka Saksamaal vaadatakse, kui teisi asjalusid lisaks ei tule, tapmise peale kiimalusest kui surmamise (Totschlag) ja mitte kui tapmise (Mord) peale, sest kuigi kuritegu pole juhuslikult toime pandud, on tema siiski „järelemõtlemata“ (ohne Überlegung) korda saadetud.

Ilberg on seda küsimust põhjalikult uurinud ning otsusele jõudnud, et kiimalise tapmise juures peab õieti kolme variatsiooni silmas pidama („Monatschrift für Kriminalpsychologie und Strafrechtsreform“). Esiteks võib haiglase isiku juures sugulise ühenduse asemele isiku tapmine astuda. Siia kuulub kahtlemata „Jack lahastaja“, kes Londonis 1887—1889 aastani tegutses ja tähendatud kahe aasta jooksul 11 naisterahvast kõige jäledamal kombel ära tappis, kuid neid suguliselt kunagi ei tarvitanud. Huvitav on siin veel see, et kuritegijat, kõigi politsei poolt ettevõetud abinõude ning jõupingutuste peale vaatamata, korda ei läinud kätte saada, nii et meie selle kõige kuulsama kiimalise tapja kohta midagi ei tea peale temale Londoni elanikkude poolt antud varjunime. Teine selle hirmsa surmamise variatsioon on ohvri tapmine ning siis pool- või pärisurnu tarvitamine suguliseks rahuldamiseks. Lõpuks kolmas võimalus, mis kõige rohkem tegelikus elus juhtub ning millega ka Leetberg'i juures arvatavasti tegemist, on isiku vägistamine ning surmamine vägistamise ajal ehk peale selle.

Kõige selle juures tuleb aga silmas pidada, et vägistatud inimese tapmine ei tarvitse igakord sugugi mitte ebanormaalse kalduvustega isiku poolt ette võetud saada sarnaste haiglaste himude rahuldamiseks. Võib juhtuda, et tapmine sünnis selleks, et ainust süüteo — vägistamise — tunnistajat igaveseks ajaks kõrvaldada ja kui süüalune ise oma süüd täpselt üles ei tunnista, ei ole igakord võimalik otsustada, kas on tegemist tapmisega ehk kiimalise surmamisega. Samuti võib tapmine olla ettevaatamata surmamine, kui pahategija, näituseks, tahab naisterahvast takistada karjumast ja appi hüüdmast ning selleks otstarbeks tema suu ja nina kinni pigistab, millele järgneb lämbumisesurm. Võib isegi juhtuda, et tahetakse ametivõimusi tapmise puhul eksiteele viia, surnukeha sarnaselt seades, et võib arvata, et tegemist on kiimalise surmamisega. Sarnasest juhtumisest kõneleb Dr. E. Wulffen („Psychologie des Ver-

brechers“). Ema tahtis oma last surmata sellepärast, et mees temaga halvasti ümber käis. Tema tahtis vabaneda, kuid ei soovinud, et laps jääks toorele mehele. Ema viis lapse emale põllule ning lämmatas lapse, asetades surnukeha niimoodi, et esialgu võimud tõesti arvamisel olid, et tegemist on surmamisega kiimalusest. Ka teised motiivid võivad sarnaste tapmistega juures peaosas etendada. Nii näiteks, surmas (Ilberg, „Monatschrift“is) keegi ehitustöölaine N., keda juomise pärast veskitööde juurest päeva pealt lahti lasti, veskiomaniku naise lahtilaskmise päeva õhtul kättemaksmise otstarbel, röövvis tapetu paljaks ning tarvitas surnukeha sugulise himu rahuldamiseks. Ühel teisel juhtumisel (E. Wulffen, „Psychologie“) tappis keegi puusepa õpilane, kes samuti alkoholi ohvriks oli langenud, ühe 10-aastase tütarlapse, tarvitas surnukeha ning kavatses siis liha metsas praadima ja sööma hakata, kui tema juhuslikult kinni võeti. Kohtu ees seletas mees, et tema olnud nälgjas ja, et keegi pole temale süüa annud, otsustanud tema lapse ära tappa ja süüa. Eksperdid-arstid tõendasid, et see võimalik olla, nii et ka siin pole tegemist õieti kiimalise surmamisega. Üldse peab tähendama, et alkohol väga suurt osa selle koleda kuritegude liigi juures etendab.

Varemalt oldi arvamisel, et kiimalised tapjad pole täie mõistusega inimesed. Viimase aja uurimised on aga kindlaks teinud, et see nii ei ole: küll on suurem osa neist degeneraadid ehk alkoholi ja teiste kihvtide mõju tõttu igasuguse vastupaneku kaotanud isikud, kuid osa neist on ka sarnased, keda muidu võiks täie õigusega nimetada harilikkudeks, normaalseteks kodanikkudeks. Nagu Dr. Leppmann näitab, on tähele pandud, et see ja üldse kõik sadistlikel alusel tekkivad kuriteod eriti sõjas lahingute ajal ja peale sõdade ning usulise fanatismi aegadel õitsevad.

Kui nüüd lõpuks veel statistiliste andmete peale pilku heita, siis saame umbkaudselt järgmise pildi, umbkaudselt sellepärast, et kõlblusvastaste kuritegude üle statistika pidamine arusaadavatel põhjustel üldse on raskendatud (nii jäävad, näiteks, paljud kuritööd, mis ainult era-kaebuste põhjal üles võetakse, üles andmata, et mitte häbistavat osa kohtu ees etendada ja halbadest kuulujuttudest pääseda), eriti just käsitavate kuritegude suhtes, sest, nagu juba öeldud, on mõnel kor-

ral raske vahet teha tapmise ja kiimalise surmamise vahel. Kuna kuriteod varanduse vastu kõige enam külmal ajal — detsembrikuul — aset leiavad, pannakse kõlblusvastaseid kuritegusid enamalt jaolt soojal ajal toime. Aschaffenburg näitab („Das Verbrechen und seine Bekämpfung“), käsitades Prantsusmaa statistilisi andmeid, et kõlblusvastaste kuritegude arv hakkab veebruari- ja märtsikuudel tõusma ning on kõige väiksem jaanuari- ja detsembrikuudel. Leetberg'i tapmised langevad mõlemad augustikuu esimese poole peale. Kuna harilikude tapmistest arv Lääne-Euroopa riikidest kõige suurem Itaalias, varguste arv Saksamaal, on kõlblusvastaste kuritegude arv kõige suurem Prantsusmaal, mis kahtlemata

rahvaste iseloomust oleneb, nagu kõik teadlased tänapäev arvavad.

Huvitavad on ka Daaniimaa andmed kõlblusvastaste kuritegude kohta: 116 süüdi mõistetud vangist olid 40 abielus, 63 vallalised, 9 lahutatud, 4 lesed. Ameti poolest oli nende seas: 42 töelist, 41 käsitöölist, 6 meremeest, 6 uksehoidjat, 6 kaupmeest, 4 kelnerit, 3 käskjalga, 3 ametnikku, 2 arhitekti, 2 artisti ja 1 restorani- pidaja. Neist kõigist oli 17 isikut (14½%) väljaspool abielu sündinud; alkohoolikuid oli nende seas 38 (üle kolmandiku!), närvihaigeid 20 (18½%) ja tiisikushaigeid 20 (18½%) — teatavasti mõjub kopsude tiisikus väga erutavalt suguhimu peale. 116 kuritegijast olid 28 psükiliselt enam-vähem majajäänud.

New-Yorgi politseikongress.

Olgugi, et seni veel täpsemad teated New-Yorgi politseikongressi töö ja tagajärgede kohta puuduvad, võib siiski juba üldistes joontes kongressi käiku väljendada.

New-Yorgi politseikongress avati pühapäeval, 10. mail, politsei reservi paraadiga Fort Hamiltonis ning esmaspäeval välispolitsei paraadiga kuulsal 5-dal tänaval. Kongressi päristööde pidulik algus oli teisipäeval, 12. mail, kaubakojas, kusjuures president Ecker avamiskõnes saadikute tühelpanu muuseas selle peale juhtis, et New-Yorgis on praegusel ajal kuue miljoni elaniku juures ainult 13.000 politseiametnikku teenistuses, kuna näiteks, Londonis neid ümmarguselt 23.000 on. Politseid kritiseeritakse küll väga palju, kuid siiski on märgata, et viimasel ajal kodanikud hakkavad õieti aru saama politseinikkude raskest teenistusest ning nende tööd oskavad väärihinnata. Ühtlasi avaldas president Ecker lootust, et ka politseiametnikkude kongress kaasa aitab üldisele rahvaste arusaamisele üksteisest. New-Yorgi politseiaparaadi juhataja, politseidirektor Enright, konstateeris suure rõõmuga, et saadikute arv, võrreldes läinud aasta kongressiga, kahekordselt on kasvanud. Kõik pealinnad on esitatud, mis väga tähtis, sest vaenlane — kuritegija — kelle vastu politsei võitleb, on ühine ja kardetav. Ühisriikides, näiteks, saavad iga aasta umbes 10.000 isikut hukka mõrtsuka käe läbi, 50.000 viigastatakse kuritegijate poolt. Juba see

peaks näitama, kui võrd tähtis on üldse politsei küsimus. Ühisriikide kuritegijate arv on umbkaudsel 2 miljoni inimest. Meie aja liikumisabinõude arenemise tõttu on kuritegijad rahvusvahelisteks muutunud ja sellepärast on politseide ühine ja kokkukõlastatud tegevus mõõdapäasemata tarvilik. Sellest välja minnes, tähendas h-ra Enright lõpuks, et viimane aeg on mõelda rahvusvahelise kriminaalkeskkoha loomise peale.

Esimesel istangul, 12. mail, refereerisid üksikute riikide esitajad vastavate politseide organisatsioonide üle, sellejuures avaldasid kõik kõnelejad tungivat soovi, et Ühisriikides, Washingtonis, saaks asutatud rahvusvaheline politsei büroo, mis võiks täita n. ühenda kuritegijate clearinghouse ülesandeid. Edasi valgustati põhjalikult kuritegijate jälgimise küsimust eriti Argentiina esitaja Atscheverry, Itaalia esitaja Ottholenghi ja Austria esitaja Schober'i poolt. Tunnistati tarvilikuks, niipea kui võimalik, ühtlustada näpujälgede võtmise süsteemi, seda enam, et Euroopa riikides selles suhtes võimatu korra- tus valitseb, nagu New-Yorgi kriminaalpolitsei ülem Golden kongressil ette kandis, kes ise oli, Euroopas reisisid, praktiliselt tutvunenud mitme süsteemiga. Viimast küsimust küll veel lõpulikult ei otsustatud, vaid anti tema läbivaatamine selleks valitud erikomisjoni, sest ühtlustatud süsteemi läbiviimine on õige tunduvate kuludega seotud, mis, võib olla, mõnele väiksele riigile üle jõu käib.

Kesknädalal tehti väga huvitavaid katseid päevapildistamisega kaugel maa pealt ning harutati n. nim. telefotograafia küsimust üksikasjaliselt, kõige pealt tema tähtsust politseile. Ülesvõtted, kirjalproovid ning näpudäljed saadeti elektril teel Chicagost New-Yorki. Demonstreerimise juures tuli ilmsiks, et pildid väga hästi õnnestunud, nii et korda läks kaheksa minuti jooksul kolme kuritegijat kindlaks teha. Kui tarvilik ja kasutoov see meetod ka ei ole, kuid tema praktilist läbiviimist takistab suurel määral rahaline külg. Nii maksab üheainsa pildi üleandmine sarnasel teel Chicagost New-Yorki 50 dollarit, s. o. peaaegu 20.000 meie marka.

Järgmine koosolek oli pühendatud tänavliikumise reguleerimise küsimusele, mis suure tähtsusega meie aja hiiglalinnadele. Komissar Colmann demonstreeris New-Yorgi liikumise probleeme, näitas kuidas praegu töötav signaalsüsteem ning avaldas arvamist, et signaali teenistus ikka enam mehaaniliseks muutub, nii et lõpuks suurte linnaosade liikumist võib ühe inimese abil reguleerida. Kanti ette ka uus, kavandatav liikumise meetod, mis sõiduriistadele võimaluse annab suure kiirusega edasi liikuda, kusjuures aga jalakäijatel üle tänava minekul mingisugust hädaohtu pole karta. New-Yorgi liikumise juhataja pööras koosolijate tähelepanu selle peale, et kõige pealt on vaja publikule selgeks teha, kuidas ühe tänavate liikuda, teda uuema aja signaalide süsteemiga tutvustades.

Pikemalt refereeriti politseikoolide üle, mille kohta loodame varsti üksikasjalisemaid andmeid avaldada. Ottholenghi, Roomast, kõneles teadusliku politseikooli, tema organiseerimise, eesmärkide, õppeprogrammi ja tarviduse üle üldse. Ungari esitaja Vay tutvustas kongressi Ungari politseikooli süsteemiga, Belgia esitaja Louvage rääkis kriminaalametnikkude koolide üle ning politseidirektor Enright New-Yorgi politseiakadeemia üle.

14. mai koosolek oli peaaesjaliselt pühendatud võitlusküsimusele uimastavate kihv-

tide, eestkätt kokaiini ja morfiumi vastu. New-Yorgi politseikomissar Carrinton Simon arvas, et ainus pääsetee oleks arstirohtude sünteetiline valmistamine, nii et neid võiks küll arstimiseks tarvitada, kuid ei mõjuks uimastavate kihvitudena. Muuseas määras üks pealtkuulajatest — Hermann Mets, ühe suurema keemiavabriku omanik — auhinna 100.000 dollarit sellele, kes ülaltähendatud meetodi üles leiab. Oldi üldisel arvamisel, et riikidevaheliste lepingutega selle vastu võidelda ei suudeta, vaid ainult lahusteadlased võivad siin abi tuua.

Politseipresident Enright demonstreeris veel samal päeval häiresüsteemi, mis raadio abil läbi viiakse ja arvatavasti juba juunikuul algul sisse seatakse. Esialgu on kavatsusel organiseerida kakssada vastu võtte kohta, pärastpoole suureneb see arv ning naaberlinnadesse seatakse samasugune süsteem sisse.

Töösekretäär Davis tähendas, et laste kasvatamine kõige tähtsam rahvuslik ülesanne on ja kõige pealt moraalne tugi kuritegevuse vastu; sellejuures ei tohi unustada, et iga aasta rohkem kui miljon inimest üle Ühisriikide piiride valguvad, et sinna elama asuda. Tema arvates tuleks tingimata võõraste registreerimine sisse seada. Argentiina esitaja Atscherry tähendas, et Lõuna-Ameerika riikides seadustega kindel isikute kindlakstelemise süsteem on maksma pandud, mida võiks soovitada ka Ühisriikidele.

Lõpuks kõneldi veel õppefilmi sisseseadmisest, mis praegu veel kusagil täies ulatuses pole tarvitusele võetud, mis aga hädatarvilik ja hästi kasutoov. Politseipresident Schober selgitas veel rahvusvahelise politseikomissiooni küsimust, mis Viini 1923 a. politseikongressi otsuse põhjal ellu kutsuti, milles praegu 22 riiki esitatud ja mille tegevuspõld ulatab üle Euroopa, Ameerika, Afrika ja Asia (Hiinamaa ja Jaapan). Komisjon on juba loonud valeraha valmistamise ja laialilaotamise vastu võitlemise keskkoha ning kavatseb veel käesoleva aasta jooksul rahvusv. kuritegijate jälgimise keskkohta ellu kutsuda.

„Seltskond“ ja advokaadi kohus.

Dr. Adolf Bachrachi järele Viinis.

John Galsworthy annab oma põneva näitemänguga „Loyalties“ (seltskond) palju mõelda mitte ainult psühholoogile, sot-

sioloogile ja estetikule, vaid samuti ka juristile. Tähtis on õigusteadlasele sisust järgmine osa: De Levis, üks mõisahärra

Windsori kiilalistest, on varguse ohvriks langenud; temalt on suur summa — 1000 Inglise naela — ära võetud. Kahjukannataja süüdistab kapten Dancy't varguses, nii et viimane lõpuks sunnitud on oma au puhtakspesemiseks asja kohtulikule harutamisele andma. Kaebaja juriidiliseks nõuandjaks on 68 aastane lugupeetud advokaat Twisden. Viimane on Londoni korra järele „solicitor“, nõuandja advokaat; „barrister'iks“ — kohtu ees kaebaja huvide kaitsjaks on Sir Frederic, keda muu seas laval näha ei saa.

Esimene kohtupäev möödub Dancy'le võrdlemisi hästi, kuid juba samal õhtul on Twisden'ile selge, et Dancy tõesti süüdi; seda tõendab viimane järgmisel päeval ka ise ning tunnistab üles, et tema tõepoolest 1000 naela varastas. Küsimus seisab nüüd muidugi selles, mis peab advokaat sarnasel juhtumisel tegema, kas tema võib ja kas tema tohib veel edasi sarnase isiku huvisid kaitsta? Kas võib Sir Frederic veel edasi kohtu ette Dancy volinikuna astuda. Mõlemad juristid teavad, et nende kaitsealune varas on. Tohivad nemad tema ilmsüüitust kohtu ja avalikkuse ees kaitsta? Luuletaja vastab selle küsimuse peale eitavalt. Näitemäng ise lõpeb sellega, et kaitsja kohtu ees teada annab, et tema saadud teadete põhjal sunnitud on oma kliendi huvide kaitsmisest loobuma; see tekitab üldist üllatust, asi antakse teise advokaadi kätte, lõpuks tuleb kõik avalikuks ning kapten laseb enese maha.

Küsimus ei ole mitte uus, teda on varemalt pikalt ja laialt harutatud. Tähen-dab, mis peab advokaat tegema, kes oma kliendi ilmsüüitust kaitseb, kui tema korraga päris kindlast allikast, selgete tõenduste näol teada saab, et tema kaitsealune süüdi on?

Esimene seadus advokaadile on tema usaldaja hea käekäik. Advokaat on individuaalse huvi kaitsja kõikvõimulise riigi vastu. Harilikult ei ole tema sunnitud kõiki kohtuasju vastu võtma. Kui temale juba kord mingi asi on usaldatud, siis peab tema seda asja ka kohusetruult ajama, peab täie jõuga asjale anduma. Tema võib, nagu näiteks, ütleb Austria seadus, kõike, mis tema usaldajale kasulikuks loeb, ette tuua, võib seaduspäraseid kaitse- ja pealetungimise abinõusid igat viisi tarvitada, mis tema volituse, südametunnistuse ja mis seaduste vastu ei käi.

Just sellepärast ongi advokaadile rippumatus ja immuniteet loodud, sellepärast on tema kohustatud temale usaldatud asjade üle vaikima ja sellepärast võib tema nende üle isegi ametasutuste vastu vaikida. See vaikimine on temale kohustatav igas seisukorras, igal ajal vastu igal ajal niihästi otsekohe, kui ka kaudselt nii kaua, kui tema usaldaja pole teda otsekohe ja selgelt sellest kohusest vabastanud. Isegi niisugusel juhtumisel, kui advokaadile parlamendis ehk ajakirjanduses kallale kiputatakse — ja sarnaseid juhtumisi olla ette tulnud — mille vastu tema võiks võidelda ainult siis, kui teda vabastatakse sellest vaikimise kohusest, peab tema isiklikult ohvri kandma ja ühtingimata vaikima. Sellepärast ei saa ka ühendada advokaadi ametit tasulise riigiametiga. Sest olles riigiametnik, ei saaks advokaat enam rippumatuks jääda ja vaikida, tema peaks oma ülemusele kõigest teatama ja peaks käsku täitma.

Sarnane advokaadi seisukord ei ole justitsorganisatsioonis muidugi mitte juhuslik. Advokatuuri ajalugu on seda mitmel korral tõendanud. Kõige piltlikumalt siis, kui Friedrich Suure poolt katse tehti advokaatide instituuti likvideerida ja advokaatide asemele valitsusvõimude poolt nimetatavaid ametnikke asetada, n. n. „Assistenzräte“, kes aga peagi jälle kadusid. Nende asemele astusid justitskomissarid, kellede vastupoolel mingit usaldust ei olnud, sest keegi ei teadnud, kelleks neid komissare pidada, kas kohtunikkudeks või kaitsjateks kohtus. Alles vaba advokatuur suutis jälle õigusotsijate elanikkude soovi rahuldada. Peab tähendama, et kliendi usaldus esimene tingimus on advokaadi edukaks töötamiseks, ning seda usaldust ei tohi ialgi petta. Isegi mõrtsukas, kes kaitsjale oma süü tunnistab, peab selle peale kindel olema, et kaitsja seda tunnistust ei tarvita ei otsekohe, ega ka kaudselt.

Kurjasti tarvitamine leiab aga sel korral aset, kui advokaat tunnistaja kaitsealuse viimase kahjuks maha jätab. Esimene advokaadi kohus on, nagu arstilgi, oma kliendile mitte kahju sünnitada. Just Inglismaal juhtus lugu, mis neid väiteid tõendab. Kuulus advokaat Charles Philipps kaitses Lord Russeli mõrtsukat Courvoisier't, olles kindlas arvamises, et kohtualune on ilmsüütu. Esimese kohtupäeva õhtul tunnistas Courvoisier oma kaitsjale süü üles, nõudis aga siiski, et

advokaat teda viimase võimaluseni kaitseks. Ja Philipps tegi seda. Enne küsis tema aga ühe kohtuniku, Baron Parke, nõu, mis teha, ning viimane ütles advokaadile, et kaitsja kohuseks on kaitset jätkata ning kõiki asjaolusid kasutada, mis kaebealuse kasuks protsessi jooksul ilmsiks tulevad.

Lõpuks, näitemängu juure tagasi tulles, peab tähendama, et Dancy'le ei tohtinud advokaatide ülevalpidamisest kahju tekkida. Kui advokaadil võimalik ei olnud

kuidagi tähelepanematult kaitsmisest loobuda, pidj tema asja lõpuni viima. Tema võis seda teha, vaatamata kliendi ülestunnistamise peale. Sest viimane pani kuriteo hädasunnil korda ning ei olnud kuriteo silmapilgul, võib olla, oma tahtmise peremees. Igal juhtumisel aga ei tohtinud kaitsja — sest kaebaja on näitemängus õieti kaebealune — kohtuniku osa mängida ja oma usaldaja enne kohtuotsust saatuse hooleks jätta.

Kriminaal-kinolint.

Kriminaalkomissar Ernst Engelbrecht.

Saksamaa kinolintide tööstus on viimaste aastate jooksul suurel viisil arenenud. Kõige primitiivsematest kinoteatritest — kintoppidest — on saanud kinolossid ning väiksed lihtsad filmid, milledest ühe etenduse jooksul tosin ja rohkem näidati, on muutunud suurteks piltideks, mis igapidi täielikud on niihästi sisuliselt kui ka kunstiliselt. Ka õppeabinõuna on hakatud filmi hea eduga kasutama õppefilmi sisseseadmisega ning valmistatud on kinolindid loodusteadusliku, arstiteadusliku jne. sisuga. Viimasel ajal on ka kriminaalpolitsei filmi tarvitama hakanud kuritegevuse vastu võitlemisel, eriti tähtsamate kuritegijate jälgimisel.

Kuid päris kriminaalfilmi Saksamaal senini veel ei ole. Viimased enne sõjaaegsed aastad töid küll Stuart Webbs seerias mõne huvitava kriminaaldraama, mis kirjutatud olid Sherlock-Holmes juttude viisis ja sellele vastavalt lavastatud said. „Mees keldris“ ja „Teravõlv“ olid vist küll kõige tuttavamad neist piltidest, millel aga vähe väärtust kriminaalsti seisukohalt vaadates. Sõda tegi sarnastele deduktiiv-seeriatele otsekohe lõpu peale, rahvas nõudis teist ümbruskonda ja teisi motive. Kriminaalfilmid, mida meie päevil näidatakse, on peale väheste erandite Ameerikast pärit ja on kõik mängufilmid. Kriminaalstist õppefilmi Saksamaal praegu veel üldse ei tunta.

Peab imeks panema, et meie suured ettevõtjad veel ei ole hakanud kriminaalfilme kokku seadma, nii hästi mängu kui ka õppekinolinte. Hea filmi peanõudeid

suudaks rahuldada tingimata ka kriminaalfilm. Iseenesest mõista ei arva mina kriminaalfilmide hulka mitte neid viimase järgu kinolinte, mis oma verise sisuga ainult sensatsioon annastajaid rahuldada suudavad ehk isegi võivad kuritegijatele mingisuguseks õppefilmiks olla. Just vastuoksa, kriminaalfilmi ülesanne on inimesi õpetada ennast edukalt kuritegijate vastu kaitsma, nende võtetega ja kavatsetega tutvustada, et selle läbi kahju saamisest pääseda. Nii võiks, näiteks, sellega, et üksikute kuritegijate liikide võtteid demonstreeritakse, nagu taskuvaraste, valemängijate, kaupluse varaste jne. teguviise, rahvast sundida rohkem tähele panema ning sellega võiks politseile kasvatada kasulikku kaastõelisi võitluses kuritegevuse vastu. Kui kasutoovalt võiks, näiteks, mõelda film, mis kogemusteta noorte naisterahvastele näitaks naistega kauplemist ning üldse neid varitsevaid hädahoiti ja mingisuguse kurbumängu näol elavalt demonstreeriks seda viletsust, millesse võivad langeda sarnaste kuritegijate ohvrid-naised. Kantust, et ka kuritegijad võiksid niisugustest piltidest palju õppida, peab põhjendamatuks lugema, sest filmis näidatud kuritegijate võtted ei aita ju sugugi sellele kaasa, et kuritegijad osavamaks saaksid ning ilma osavuseeta on kõik need taskuvargad, valemängijad, kaupluse vargad ja teised ainult algajad, keda kerge teo pealt tabada. Publikule selle vastu tooks niisuguste piltide demonstreerimine kasu, mis tuleb väga kõrgelt hinnata, sest temal avaneks võimalus kuritegijat juba tema ülevalpidamise järele,

mis tihti iseenesest kahtlust äratav, ära tunda, teda tähele panna ja teda kinnivõtmise läbi kahjutuks teha.

Iga film peab endast kujutama terviliku mingisuguse kurb-, näite- või naljamängu näol, mispärast siis ka vaja oleks, et sarnased õpetamiseks määratud demonstratsioonid mängu sisusse üles võetaks. Nii-suguses filmis ei tohiks ka puududa nais-terahvas, vastuoksaks: sarnane pilt annaks naistele väga tänuväärt osasid. Arvesse peaks võetama, et kõigis sarnastes piltides kuritegijate austamisest, nende võidule pääsemisest ei tohiks juttugi olla, et kuritegija ikka kui mitte sümpaatliku osa kandja peaks alla jääma. Sisu ise peaks arusaadavalt põnev olema ja see põnevus peaks alata kasvama kuni näidendi lõpuni.

Kriminaalfilm peaks kriminaal-tehniliselt ja samuti kunsti seisukohalt hästi läbimõeldud olema. Eriliselt oleks veel täh-

tis, et temas ainult edutruud, elus võimalikud asjad juhtuksid ja et täitsa võimalikud asjad üsna kõrvale jääksid. Sarnased võimatud lood kutsuvad harilikult protesti ja naeru esile ning võivad iseenesest head pilti täielikult rikkuda. Just sel põhjusel on kriminaalfilmide suhtes tarvilik, et kõik üksikud stseenid kriminaaltehniliselt hästi läbimõeldud oleksid ning tegelikult elust võetud.

Suure tähtsusega on samuti pea tege-laste-näitlejate valik. Sest sellest oleneb lõppude lõpuks kõik. Kuid meie filmitöös-tuse käsutada on niipalju häid ja väga häid jõude, et selles valikus ei tohiks raskusi tekkida.

Ainult sel juhtumisel, kui kõik need eel-tingimised täidetud on, võib kriminaal-film oma ülesannet täita ja tõsiselt rahva õppe- ja kasvatusabinõuks muutuda. Sarnane film saab aga ka kindlasti publikut ikka huvitama.

Ametlik osa.

Administratiivasjade peavalitsuse juha-taja ringkiri 20. maist s. a. nr. 313:

Brüsselis asuv administratiiv teaduste rahvusvaheliste kongresside alalise komisjoni peasekretäär pöördus minu, kui tähendatud komisjoni Vabariigi Valitsuse poolt määratud alalise liikme poole ettepanekuga tutvustada tegelasi administra-tiiv alal tähendatud asutuse poolt välja-antava aegkirjaga „Les Sciences Admini-stratives“ ning seda aegkirja soovitada tellida.

Tähendatud aegkiri käsitab igasuguseid administratiiv tegevusse puutuvaid küsi-musi, toob teateid administratsiooni kor-raldustest üle ilma, tutvustab tähtsamate administratiivalaliste kongresside otsus-tega jne. Erilist tähelepanu leiavad seal omavalitsuse küsimused, omavalitsuse kohta kuulub aegkirja juure veel eriline lisa: Les tablettes documentaires municipales.

Aegkiri ilmub iga 15 päeva tagant ning maksab 36 Belgia franki aastas. Tellimise aadress: Bruxelles, 3-bis rue de la Re-gence.

Teie lahket tähelepanu tähendatud aeg-kirja peale juhtides pean ühtlasi tähenda-ma, et aegkiri erilist soovitust ei vaja, sest teda väljaandva asutuse autoriteet on lehe soliiduse kindlustuseks.

Käskuri siseministeriumile 20. maist s. a. nr. 36:

Riigivanema ülesandel annan raudteede politsei ülemale Ivask'ile ja temaga kaa-sas olevale meeskonnale ning kaitsepolit-sei Tallinna jaoskonna ülema vanemale abile Eiskop'ile ja temaga kaasas olevale ametnikule tänu edasi ülesannete korrali-ku täitmise eest Riigivanema saatmisel Riiga ja tagasisõidul.

Käskuri siseministeriumile 20. maist s. a. nr. 38:

Siseministri sundimäärus nr. 9 — 2. apr. s. a. § 6 ettenähtud kinolintide komisjoni määran siseministeriumi esitajateks poliitsei peavalitsuse välispolitsei osakonna ülema K. Lepp'i ja ülemäärase ametniku J. Kaiv'i, kes komisjoni istungitest va-heldamisi osa võtavad.

Politsei peavalitsuse ülema käskkirjaga 20. maist s. a. on Tallinna linna politsei reservi ülema kohusetäitja E. Freu-denstein kinnitatud reservi ülemaks, arvates 20. maist s. a.

Petseri maakonna politsei II jaoskonna Irboska raiooni ülema Otto Kuus'i raporti 7. maist s. a. nr. 1353 läbi vaadates on leitud, et raiooni ülem O. Kuus oma üles-annete täitmisel asjasse süveneda püüab

ja oma kohuseid asjalikult täidab, mille eest temale teenistuse nimel tänu avaldatud ja 5.000 marka autasu määratud.

Kriminaalpolitsei Tallinna jaoskonna nooremale ametnikule A. Sõbber'ile on määratud 5.000 marka autasu hoolsa töö eest politseikoerte väljaõpetamisel.

Kriminaalpolitsei Tallinna jaoskonna vanem ametnik Jaan Schults on vabastatud ametist omal palvel, 1. juunist s. a. arvates.

Kriminaalpolitsei Tallinna jaoskonna vanem ametnik Emil Maido on vabastatud ametist omal palvel, 1. juunist s. a. arvates.

Teenistuse huvides on ümber paigutatud kriminaalpolitsei Rakvere jaoskonna vanem ametnik Paul Hansar kriminaalpolitsei Tallinna jaoskonna vanemaks ametnikuks, 1. juunist s. a. arvates.

Siseministri otsusega 20. maist s. a. on Pärnu maakonna politsei 2. jaoskonna ülema k. t. August Priks määratud Viru maakonna politseiülema abi kohustetäitjaks, 1. juunist s. a. arvates.

Politsei peavalitsuse ülema käsukirjaga

26. maist s. a. nr. 34 on Tartu linna politsei II jaoskonna ülema kohustetäitjaks määratud reservkapten Harry Saebelmann, arvates 1. juunist s. a.

Politseikooli jao ülemaks on määratud reserv nooremleitnant Robert Lehov, arvates 20. maist s. a.

Kohtuministeeriumi määrus

Tallinna-Haapsalu rahukoguringkonna rahukohtunikkuide tööpiirkondade muutmise kohta.

Saaremaa rahukohtunikkuide 1. ja 2. jaoskond ümber moodustada kolmeks jaoskonnaks järgmiselt:

Saaremaa 1. jaoskond. Tööpiirkond: Kuresaare linn; vallad: Abroka, Kaarma-Suure, Loona, Pihtla, Torgu ja Ruhno saar.

Saaremaa 2. jaoskond. Tööpiirkond: Hellamaa, Kogula, Laimjala, Muhu-Suur, Pärsama, Maasi ja Uuemõisa vald.

Saaremaa 3. jaoskond. Tööpiirkond: Kihelkonna, Kärla, Leisi, Lümmada ja Mustjala vald.

Esperanto alalt.

Esperanto ametlikult raadio keeleks.

Rahvusvahelise raadio-liidu esimene kongress peeti Pariisis 14.—19. aprillil s. a., kus muuseas oli harutuseks küsimus ühise keele tarvitusele võtmise kohta raadio alal.

Küsimuse lähemaks harutamiseks moodustati alamkomisjon ning viimase poolt ettepanekuid andmeid ära kuulates, otsustas kongress järgmist:

„Rahvusvahelise raadio-amatöörade liidu esimene kongress otsustab, silmas pidades keelte mitmekesisuse läbi tekitatud raskusi, soovitada Esperanto, kui rahvusvaheliste raadiotelefoniliste läbikäimiste ja laialisaatmiste abikeele õppimist ja tarvitamist kui ka tema abil tööde ning tõlgete avaldamist ajakirjanduses ja kongressidel.

Sama soovitus on maksev raadiotele-

graafiliste läbikäimiste kohta juhtumistel, kui ühendusesolijad ei saa läbi rahvuslise keele abil.

Selle otsuse kohaselt võtab kongress Esperanto, kui rahvusvahelise abikeele tarvitusele rahvusliste keelte kõrval.“

Esperanto suveülikool korraldatakse käesoleval suvel Genevis 31. juulist 7. augustini. Kuulsamad õpetajad saavad esimest korda põhjalikult käsitleda eriaineid, nagu: psükoanalüüsi, pedagoogikat, keele arenemist ja ajalugu, rahvusvahelist õigust, elektrotehnikat ja raadiot ainult Esperanto keeles.

Sellest suveülikoolist osa võtta on juba avaldanud soovi üliõpilased paljudest maadest.

Loengud rahvusvahelise õiguse üle saavad olema samas saalis, kus on Rahvasteliidu istangud.

Väljamaalt.

Usside varas.

Lõuna-Aafrika linnas Port-Elizabethis on suur usside park, mis kõige suurem ja

täielikum maailmas. Park moodustab linna loomaaia osa ja tema juhtimine on inglase Fitzsimons'i käes. Tähendatud

teadlane on hiljuti väga huvitava raamatu kirjutanud Afrikas leiduvate usside üle ning jutustab muu seas ka järgmise varguse loo.

Port-Elizabethi ümbruses leidub võrdlemisi palju ussa, kusjuures suurem osa neist on kihvtised, nii et jalutuskäigud ja väljasõidud pahatult hädahuga seotud. Muu seas on kõige kardetavama ussi — kobra — kihvti mõju paraliseerimiseks (inimene, keda kobra nõelanud, sureb kahe tunni jooksul, kui rütuulist abi ei saa anda) vastukihvt leitud, mida ülalnimetatud pargist tasuta välja antakse. Kuna harilikud surelikud heameelega linna ümbruskonda kõndima ei lähe, otsivad neid kohti ussidekütid üles, kellele iga nõelussi pealt head tasu makstakse. Ussa püütakse kaika abil, mille alumisele otsale tähe „V“ sarnane kahvel kinnitatud. See kahvel vajutatakse ussi kaela peale ning ussid kaotavad sel viisil püütuna pikemaks ajaks igasuguse tahtmise kallaletungimiseks, nii et neid rahulikult kaasa võib võtta. Püütud ussa ostab Port-Elizabethi loomaaed.

Kord pakkus keegi noor isik aiale paar tosinat ussa müügile. Ussid osteti ära, kuid kui aia juhataja — Fitzsimons — neid lähemalt vaatama hakkas, paistsid nemad temale nagu aiast pärit olevat. Lähemal uurimisel selgus, et aiast tõesti imelikul kombel teatud arv ussa kaduma oli läinud, mis direktori esialgset kahtlust kinnitas. Tema lasi umbes sada looma märkida ning ootas ussiküti uut ettepanekut. Tõesti tuligi noormees mõne aja pärast tagasi, ning tema poolt pakutud usside hulgas leiti ka direktori poolt märgitud pargiloomi. Mees võeti kinni ning varsti järgnes asja kohtulik harutamine. Kohtunik, kellele süüdistuse tõenduseks mitu märgitud ussi ette pandi, ei tahtnud sarnaste tunnustajatega kaua tegemist teha; varsti lõppes harutamine, ning mees mõisteti kolmeks kuuks türmi. Muu seas olla kohtunik asja harutamisel tähendanud, et vist küll vähe vargaid maailmas leidub kes julgeksid öösel usside asupaika minna, kus mitu tuhat kardetavat looma koos, et sealt mõne tosina ära varastada, et neid siis aia juhatajale müügiks pakkuda.

Sensatsioonilised kuritegijad.

Havannas, Kuba vabariigi pealinnas, on kuritegu avalikuks tulnud, mis väga piinlikult avalikkuse peale mõjunud ning ül-

dist pahameelt esile kutsunud. Nimelt süüdistatakse praeguse Kuba presidendi Zayas'i poega Alfred Zayas'i ja presidendi väimeest Aleksander Bornira't selles, et nemad, olles vastutusrikkatel kohtadel, umbes 300.000 dollari raha on kõrvaldanud.

Üheksas rahvusvaheline vangimajade kongress.

4. kuni 10. augustini peetakse käesoleval aastal Londonis üheksas rahvusvaheline kongress, mille eesmärgiks on vangimajadesse puutuvate küsimuste harutamine ja üldiste põhimõtete kaalumine ja vastuvõtmine. Senini on 21 riiki oma nõusolekut avaldanud tähendatud Londoni kongressist osa võtta. Peale üldiste laialisema tähtsusega küsimuste on kongressi programmis eriti ette nähtud järgmiste ainete käsitlemine: alaealiste karistamine ning parandusmajade organiseerimine ja sisseseadmine, tingimisi karistamine ja katse peale vabakslaskmine, lühikeajaline kinnipidamine vangimajades ja lõpuks nais- ja meesvangide töö vangimajades ja alaealiste töö parandusmajades.

Kohutav perekondlik kurbmäng.

Rumeenia linna Constanta lähedal sündis hiljuti hirmus lugu, mille sarnast raske ette kujutada. Slava-Rusa külla tuli mõne aja eest keegi Achimof, kes 18 aastat vahetpidamata Ameerika Ühisriikides elanud, seal mitmel ajal töötanud ja lõpuks kaunis jõukaks mehiks saanud. Tema tõi enesega 30.000 dollari kaasa, mis tema aja jooksul kogunud, et omale ja vanematele kergemat elu kodumaal võimaldada. Et oma vanematele, kes suures vaesuses elasid, suuremat rõõmu ja üllatust valmistada, ei öelnud poeg, vanemate juure tulles, kes tema on, vaid palus teekäijana süüa ja öömaja. Söögiostmiseks andis poeg vanematele 100 lei suuruse raha, sellejuures näitas tema ka hulk dollarisid vaestele vanainimestele. Peale õhtusöögi heitis noor Achimof magama. Isa läks lühikeseks ajaks korterist välja, et naabritega juttu ajada. Üksi majasse jäädes, tuli emale mõte pähe rikkast võõrast tappa, et tema varandust omandada. Raske kirvega lõi tema võõrale pähe ning surm oli saadud hoopide tagajärjel silmapilkne. Vahepeal oli isa kõrtsi läinud ja sealt teada saanud, et rikas võõras on tema oma poeg. Mees ruttas nii kiirelt kui võimalik tagasi koju. Majaukse peal tuli temale naine vastu ning seletas temale,

mis vahepeal juhtus, ja et nemad mõlemad nüüd on rikkaks saanud. Isa kaotas, kolledat kuritegu kuulates, mõistuse ning ema tahtis, kui tema asjast aru sai ja temale seletati, kes rikas võõras oli, oma elu vabatahtlikult lõpetada, sai aga selles takistatud ning kohtuvõimude kätte toimetatud.

Itaalia erakorraline seadus ametnikkude suhtes.

Peale üldise frank-massonide tegevuse vastu sihitud seaduseelnõu, millest oli lühidalt jutt viimases „E. Politseilehes“, on Itaalia valitsuse poolt veel välja töötatud projekt, mille eesmärgiks on ametnikkude karistamine ja vajaduse korral ametist tagandamine, kes kuuluvad salajaste frank-massonide seltsiliigete hulka. Seadus olevat ajutine, ning tema põhjal nõutakse valitsusele ajutist õigust ametasutuste koosseisu tervendamise otstarbeks riigiametnikke teenistusest vabastada ilma põhjuse tähendamisetähta, mille põhjal tahtakse, nagu seaduse kava seletuskirjas öeldud, ametnikke lahti lasta, kes riigi käest tööd ja raha saavad, sealjuures aga ise riigivalitsuse vastu intrigeerivad. Sarnase seadusega tahab valitsus eeskätt nende ametnikkude vastu tegutsema hakata, kes põhimõtteliselt ei taha salaseltsidest lahkuda, ja kes siiski oskavad neist seaduseparagrahvidest mööda hiilida, milledega on üldises salaseltside keelatud seaduses ametnikkudele kõvasti keelatud frank-massonide seltsidesse edasi jääda.

Karlsruhe politseinäitus.

7. kuni 24. juunini s. a. peetakse Saksa maal, Karlsruhe linnas, politseinäitus, millest osavõtmine saab arvatavasti väga elav olema. Huvitav on muu seas materiaal, mis Berliini politseipresiidiumi poolt näitusele saadetakse: kõige pealt kõiksugused statistilised andmed kuritegevuse kohta, siis piltlikult väljendatud meetodid jälgede kindlakstegemiseks, mis kuritegijate poolt kuriteo paigal maha jäetud, kõiksugused mudelid, nagu, näiteks, tänavliikumist reguleeriva torni mudel jne. Berliini politsei eesmärk olevat näidata oma õigeid sihte: politsei ei ole ainult seaduse täitmise järelvalvaja, vaid tema on ka — ja võib olla veel suuremalgi määral — kõikide kodanikkude sõber ja aitaja, nende kaitsja elukutselistel kuritegijate vastu ja samuti nõrga iseloomuga isikute kaitsja, kes praegusel majanduslikult

raskel ajal kergesti võivad eksiteele sattuda.

Seda sihti tahab politseipresiidium Karlsruhe näidata ja selle järele on siis loomulikult väljapandavate asjade valikul käidud. Muu seas saadetakse näitusele plakatid, mis peavad halvale teele sattunud naisterahvastele neile tähtsaid küsimusi valgustama, neile selgust muretsema, neile appi tulema. Võib olla kõige tähtsamad neist materjalidest on siiski statistilised andmed. Näituseks võib võrrelda politsei tegevust iga aasta kohta 1921—1924 aastani, kusjuures kolme silma puutub, et Berliini politseivangimajas kõige enam viibis kinnipeetuid 1922 a. lõpul, s. o. inflatsioonil ajal ja et marga stabiliseerimisega ka otselkohe kuritegude arv hakkas vähenema. Varguseid võrdlev tabel näitab, et kõige enam vargusjuhtumisi tuli Berliinis ette 1923 aastal (15949 juhtumist!), s. o. majanduse kõige rängema kriisi aastal. 1922 aastal on varguste arv 128694, 1924 a. ainult veel 75.888, s. o. kakskorda vähem kui 1923 a. Kuid tähelepanuväärt on selle juures, et samal ajal kui ühenduses rahvamajanduse tervenemisega varguste arv langeb, petmist arv tõuseb. Statistika näitab Berliini kohta järgmist: 1922 a. — 18403 juhtumist, 1923 a. — 23147 ja 1924 a. — 30639 juhtumist. Ka kõlblusvastaste kuritegude liikumine pole huvitusetu: 1913 a. — 4056 juhtumist, järgmistel aastatel langeb arv järjekindlalt ning jõuab 1919 a. — 967 juhtumiseni; sellest aastast peale hakkab aga arv jällegi tõusma: 1923 a. on registreeritud 4729 niisugust kuritegu ja 1924 a. isegi juba 5659.

Arvatavasti peetakse käesoleval aastal veel teine rahvusvaheline politseinäitus ära; kavatsusel on seda näitust septembrikuu jooksul Berliinis korraldada.

Kolm „W“.

Tapmisloju, mis kauemat aega selgitamata oli, harutati umbes 10 päeva eest Berliini kohtus, kusjuures huvitav on, kuidas see iseenesest igapäevane kuritegu avalikuks tuli.

20. novembril 1923 a. õhtul leiti Bernau lähedal kellegi 22 aastase mõisavalitseja laip rukkipoollalt; tehti kindlaks, et surnu on valitseja Sigismund Paschke ja et tema on tundmatu isiku poolt tapetud. Edasi selgus, et kuritegijaid pidi arvu poolest vähemalt kolm olema, et nemad nähtavasti vilja varastada tahtsid ja et varguse

peale valitseja sattus, keda siis otsekohe kõrvaldati ja suure põllukiviga tapeti. Terve aasta uurisid võimud asja, ilma et oleks korda läinud kuritegijate jälgile saada. Lõpuks sai tapetu isa paari isiku aadressid teada, kes, nagu talle öeldi, oskavad tulevikku ette kuulutada ja ka minevikku selgitada mõistavad. Isa kutsus mehjad tapmiskohale ja üks neist seletas, et kolm meest kuriteo on toime pannud, et kaks mõrtsukat on vennad, kuma kolmas nende sõber on, kes koos nendega töö käib, et edasi kõigi kolme liig-nimed „W“ tähega algavad ja lõpuks, et tapjad peale mõrtsukatöö kordasaatmise on üle sooheinamaa jooksnud. Et tee, mis viib üle sooheinamaa, kõige halvem on, siis ei uskunud ka isa mehe sõnadesse, kuid teatas asjast siiski politseisse, kus mõistagi suuremat rõhku sarnase mineviku avalikukustegemise peale ei pandud, kuid siiski asja üles märgiti. Huvitav on nüüd, et lõpuks selgus, et tuleviku ettekuulutajal siiski õigus oli. Nimelt pani üks kriminaalametnikkudest, kes omal ajal tapetu isa juttu politseis pealt kuulas, tähele, et ühe väiksema ettevõtte töölisel, kus ametnik parajasti viibis mingisuguse teise kuriteo selgitamiseks, kuue nööp on läbi lastud. Tööliselt tema nime pärides, selgus, et mehe nimi on Wallat. Ametnik võttis asja üles, küsis kunas ja kuidas nööp katki lasti, tööline hakkas üksteisele vasturääkivaid seletusi andma ning varsti tuli terve lugu avalikuks. Kolm „W“ olid vennad Eduard ja Karl Wallat ja Gustav Wesner. Kõik kolm olid kohusetruud töötajad, keda peremees igapäidi kiitis. Infiltratsiooni ajajärgul kannatasid mehed, nagu teisedki töölised, sest võimata oli väikese palgaga läbi saada, seda enam, et raha palgamaksmise päeval harilikult poole või veel enamgi väärtusest oli kaotanud. Kõik kolm otsustasid, et kuidagi kitsikusest pääseda, maale sõita ja põldudel niisu ja rukist tuua. Esimene kord õnnestas asi. Teisel korral ei saanud mehed peaaegu mitte midagi. Kolmas väljasõit vilja järele sai meestele saatuslikuks. Nemad olid parajasti ühe suurema mõisa põllu võorast vilja omandamas, kui järsku tähelepanematult mõisavalitseja Paschke ilmus.

Valitseja otsis mehed läbi ning tahtis neid kui põlluvargaid arretereida. Mehed hakkasid armu paluma, seletades oma rasket seisukorda, kuid valitseja ei annud armu. Tekkis sõnavahetus, millele rüseelemine järgnes. Valitseja sai võitluse ajal oma sõjaniista tarvitada ning haavas kaht varrastest. Siis aga läks kolmandal — Karl Wallat'il — korda valitsejat maha panna; Wallat võttis raske põllukivi ning viskas selle valitsejale pähe, kes otsekohe surma sai. Peale kuritöö jooksid kolm „W“ üle sooheinamaa, sõitsid Berliini ning käisid nagu varemgi töö kuni arreteerimiseni.

Koosseisude vähendamine sunniviisil.

Austria valitsus peab varem antud lubaduste tõttu oma ametnikkude arvu tuntavalt vähendama. Juunikuus peetakse Genfis ära rahvasteliidu koosolek ning selleks ajaks on Austria kohustatud lahti laskma 27.000 ametnikku (peab tähendama, et Austria elanikkude arvu poolest umbes 5 korda suurem on kui Eesti). Koosseisude koondamist teostab rahaminister, kusjuures üksikud Austria osad nõus on oma ametnikkude arvu kärpima, kui keskvalitsus seda ka teeb. Esialgu kavatseti mitu ministeeriumi ühendada, see kavatus jäi aga pooleli. Praegu on teoksil üksikute osakondade ja sektsioonide liitumine, millega arvatakse ühe kolmandiku ametnikkude arvu vähendamist saavutada. Huvitav on selle juures asjaolu, et raskusi selle kava teostamisel osakondade juhatajad sünnitavad, kellede arv muidugi ka väiksemaks muutub. Loodetakse siiski asjast üle saada ning ühes omavalitsusametnikkudega kokku 20.000 meest ametist vabastada ja arvatakse, et rahvasteliit ülejäänud 7000 ametnikust tüliküsimust ei tee. Selle küsimusega on ühenduses teine ametnikkudesse puutuv külg, mille peale rahvasteliidu esitaja Austrias samuti mitmel korral tähelepanu pööranud. Nimelt tehakse õige palju paralleeltööd riigi- ja omavalitsusasutustes, mis asjata aparadi suureks ajab ning tööd takistab. Tahetakse sellest sarnasel teel üle saada, et vastava „Landeshauptmann'i“ otsustada jääb, missuguseid ülesandeid missuguste ametnikkude peale panna.

Väljaandja: Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.

Vastutav toimetaja: E. Maddison.

Tegev toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d.

- Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:**
- Kuuspuu, Alma Joosepi t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 23. 1. 1920. a. nr. 7254. (28784)
- Luuk, Vilhelmine Johani t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 5. 10. 1920 a. nr. 12393. (28785)
- Pais, Anette Aleksandri t., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 24. 11. 1919 a. nr. 204. (28786)
- Liiva, Herman Augusti p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 2. 6. 1923 a. nr. 1161. (28787)
- Siimann, August Kusta p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 10. 12. 1919 a. nr. 2379. (28788)
- Pilk, Jaan Johannese p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 2. 12. 1919 a. nr. 597. (28789)
- Panksepp, August Peetri p., v. a. Tall. linna 3. jsk. 16. 2. 24 a. nr. 3559. (28790)
- Raukas, Valter. (28792)
- Ammas, Olga. (28793)
- Kivimägi, Johannes. (28794)
- Tammerik, Alfons. (28795)
- Salon, Therese Leena t., v. a. Veinjärve vallaval. 31. 7. 1922 a. nr. 143. (28796)
- Koppel, Hans Hansu p., v. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 5. 9. 1922 a. nr. 312. (28797)
- Süstlich, Jaan. v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 1920 a. (28798)
- Toompuu, Aleksander. (28799)
- Skorohodov, Aleksei Jakobi p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. 4. 3. 1920 a. nr. 8165. (28800)
- Lääne, Johannes Maali p., v. a. Puurmanni vallaval. 11. 1. 1920 a. nr. 431. (29097)
- Tasa, Ado Matsi p., v. a. Olustvere vallaval. 18. 12. 1919 a. nr. 119. (29097)
- Noodapera, Juhan Juhani p., v. a. Olustvere vallaval. 10. 12. 1919 a. nr. 28. (29097)
- Ruus, Mari Mardj t., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. 1920 a. (29097)
- Ehrenpreis, Peet Johani p., v. a. Vastemõisa vallaval. 3. 3. 1920 a. nr. 1209. (29097)
- Soon, Ado Jaani p., v. a. Viljandi vallaval. 1924 a. (29098)
- Veske, Liisa Joosepi t., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. (29098)
- Tõllasson, Jaak Jaagu p., v. a. Tavastu vallaval. 5. 1. 1920 a. nr. 642. (29098)
- Kask, Mari Juhani t., v. a. Sürgavere vallaval. 18. 12. 1919 a. nr. 373. (29098)
- Schönberg, Alviine Siimu t., v. a. Sürgavere vallaval. 30. 12. 1919 a. nr. 532. (29098)
- Siimson, Jaan Siimu p., v. a. Olustvere vallaval. 10. 12. 1919 a. nr. 29. (29098)
- Joosepsaar, Alma Johani t., v. a. Kaarli vallaval. 1924 a. (29098)
- Hanson, Anu Andrese t., v. a. Vana-Tänasilma vallaval. (29100)
- Anderson, Ermelina Jüri t., v. a. Saare vallaval. 1920 a. (29100)
- Milistvere, Anna Hansu t., v. a. Kaarli vallaval. 1921 a. (29100)
- Stern, Aino Jaagu t., v. a. Vastemõisa vallaval. 6. 3. 20 a. nr. 1135. (29100)
- Org, Selma Ado t., v. a. Uusna vallaval. 2. 12. 21 a. nr. 258. (29100)
- Pärtelson, Ida-Reisa Matsi t., v. a. Uue-Võidu vallaval. (29100)
- Ekbaum, Leeni Tõnise t., v. a. Voltveti vallaval. 1921 a. (29100)
- Schmidt, Karl Johani p., v. a. Puiatu vallaval. 27. 7. 21 a. nr. 541. (29100)
- Sõber, Hans Mardi p., v. a. Loodi vallaval. (29100)
- Rimmel, Liisa Liisa t., v. a. Olustvere vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 360. (29100)
- Kulmann, Leena Hansu t., v. a. Keila vallaval. 18. 2. 19 a. nr. 509. (29243)
- Kustin, Leopold Jaani p., v. a. Tall. l. pol. 6 jsk. 2. 3. 20 a. nr. 6072. (29244)
- Vendel, Eduard Johani p., v. a. Ambla vallaval. 24. 1. 20 a. nr. 570. (29245)
- Bergmann, Klaara Karli t., v. a. Vaikna vallaval. 1924 a. nr. 121. (29246)
- Mõll, Katta Joosepi t., v. a. Tall. l. pol. 6 jsk. (29247)
- Aitsen, Josefina Eriku t., v. a. Tall. l. pol. 6 jsk. 29. 3. 20 a. nr. 6731. (29248)
- Pormann, Luise Karli t., v. a. Tall. l. pol. 6 jsk. 27. 11. 19 a. nr. 691. (29249)
- Girard de Soucanton, Sofie Natalie Magnuse t., v. a. Tall. l. pol. 6 jsk. 28. 11. 19 a. nr. 1337. (29250)
- Auendorf, Ida. (29266)
- Gordeev, Ilja Filimoni p., v. a. Rakvere 2. pol. jsk. 19. 5. 20 a. nr. 213/2022. (29270)

- Ukareda, Aleksander, v. a. Vohnja
vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 521. (29267)
- Kreil, Amalie Mardi t., v. a. Undla valla-
val. 22. 12. 19 a. nr. 519. (29271)
- Truumees, Aleksei Jaani p., v. a. Laim-
jala vallaval. 7. 10. 20 a. nr. 164.
(29438)
- Vaske, Terenti Terenti p., v. a. Hellama
vallaval. 21. 4. 20 a. nr. 507. (29439)
- Selge, Maria Konstantini t. v. a. Maasi
vallaval. 1920 a. nr. 189. (29440)
- Saarekoppel, Julie Maksimi t., v. a.
Muhu-Suure vallaval. 29. 4. 22 a. nr.
1007. (29441)
- Tulk, Jaan Priido p., v. a. Kogula valla-
val. 28. 5. 20 a. nr. 135. (29443)
- Väärtnõu, Timofei Maksimi p., v. a.
Muhu-Suure vallaval. 14. 8. 20 a. nr. 741.
(29446)
- Kumm, Mihail Aleksei p., v. a. Kogula
vallaval. 1. 4. 21 a. nr. 23. (29445)

KÕIGE ODAVAM
kellade, kuld- ja hõbeasjade ostukoht.
Parandustööd.
VÄIKE KARJA TÄN. 2, TALLINNAS,
P. EICHELMANN.
OSTAN KULDA JA HÕBEDAT.

Kuulutus.

Pärnu maak. politsei 3. jaoskonna ülem
annab teada, et 12. juunil 1925 a. kell 10
hommiku müüakse Tammiste vallamaja juu-
res enampakkumise teel Johan ja Hendrek
Pavelsonide päralt olev varandus, mis
koosseisab ühest hobusest hinnatud 8000
marga pääle, liikumata varanduse ja tulu-
maksu sissenõudmiseks. Müüdavaid asju
võib näha oksjoni päeval oksjoni kohal.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Pärnus, 23. mail 1925 a.

Nr. 467, 633

Jaoskonna ülema k. t. (allkiri).

Teadaanne.

Järva maakonna politsei II jaoskonna ülem
annab teada, et 6 juunil 1925 a. kell 10 hommiku
müüakse Võhmuta vallas, Võhmuta asunduses,
enampakkumise teel Kornely Schuravlev'i päralt
olev varandus, mis koos seisab ühest punast kirja
lehamamullikast, hinnatud 1000 marga pääle.
1924 a. 1/3 liikumata varanduse maksu sissenõud-
miseks. Müüdaviad asju võib näha oksjoni päeval
Võhmuta asunduses. Pakkumine algab hinnatud
summast.

Järva-Jaanis, 23. V. 1925 a. Nr 01326.

Jaoskonna ülema k. t. (allkiri).

Eesti Mehaaniline Puutööstuse Aktsiaselts

A. M. LUTHER

Tallinnas,

*valmistab: mööblit, vineer-kartonge, -kohvrid,
-koolirantsaid, -akfimappe, -käsitrumlid, -toolipõhju,
-platesid, -labidaid jne.*

* * *

MÜÜGIKOHAD:

*Tallinnas: Vana Posti tän. nr. 9. Tartus: E. V. Jürgens'i juures,
Vana tän. nr. 17. Valgas: P. Saretok'i juures, Kesk tän. nr. 15.
Petseris: E. Nassar'i juures, kaubareas. Viljandis: R. Eitel-
berg'i juures. Võrus: J. Kiesler'i juures, Tartu tän. nr. 11. Rak-
veres: Roman Jürgens'i juures. Pärnus: J. D. Ammende juures.*